Cena numeru 10 fenigów.

Nr 273 — SOSNOWIEC środa dnia 5 grudnia 1917 roku — Rok XII

KURJER ZAGŁĘBIA

Dziennik społeczny, polityczny i literacki. Wychodzi codziennie z wyłączeniem dni poświątecznych.

PRZEDPŁATA. W Sosnowcu bez odnoszenia do domu kwartalnie Mk. 400, miesięcznie 1.35 z odnoszeniem do domu oraz w kantorach i księgarniach kwartalnie 4,80, miesięcznie 1,60 Pocztą w okupacji Niemieckiej kwartalnie 4.50 miesięcznie 1.50: Pocztą w okupacji Austrjackiej kwartlnie kor. 7.50 miesięcznie 2.50.

OGŁOSZENIA Za jeden wiersz petitu lub jego miejsce przed tekstem Mk. 1.50, po tekście III str. 65 fen. Nadesłane w tekście Mk. 1.75. Zwyczajne ogłoszenia za wiersz petitowy na IV stronie 45 fen. drobne ogłoszenia za wyraz 8 fenigów.

Adres Redakcji i Administracji: SOSNOWIEC, ul. Dęblińska Nr. 7.

Adres dla depesz: „KURJER" — SOSNOWIEC.

Redakcja i Administracja otwarta od 8-ej rano bez przerwy do 7-ej godz. wiecz. W niedziele — — i święta od 9-ej do 11-ej rano. — —

PRENUMERATĘ i OGŁOSZENIA przyjmują nadto wszystkie kantory ogłoszeń, księgarnie, — — agentury w kraju i zagranicą. — —

U wrót pokoju.

Nowy rząd petersburski, którego przedstawicielami są najskrajniejsi ze skrajnych Uljanow czy Lenin i Trockij zdołał w krótkim czasie postawić świat wobec faktu, nad którego poczęciem biedził się bezskutecznie carski rząd Mikołaja II go tuż przed swoim upadkiem.

Ironja dziejów sprawia, że nie reakcyjny, tyrański carat, lecz jego biegunowe przeciwieństwo nihilistyczno-komunistyczny anarchizm, rozwinąwszy biały sztandar pokoju tryumfuje w Rosji, zmierzając zdecydowanym krokiem do położenia kresu wojnie.

Dnia 9 z. m. zamach stanu oddał miasto Petersburg w ręce nowych ludzi, którzy obwoławszy hasło: „Pokój i podział ziemi" postawili Rosję i resztę świata wobec nowego faktu, którego znaczenie w pierwszej chwili nigdzie nie doceniono.

Rząd Lenina wszedłszy raz na drogę unicestwienia wojny na wschodnim froncie nakazał głównodowodzącemu generałowi Duchoninowi, aby rozpoczął rokowania z nieprzyjacielem o zawieszenie broni. Gdy gen. Duchonin polecenia tego wykonać nie chciał, wówczas rząd bolszewików zwrócił się z kolei okrężnym telegramem do wszystkich komendantów frontowych z tem, aby każdy z nich na swoim odcinku postarał się o zawieszenie broni Sposób niewątpliwie aż dotąd w dziejach wojen niepraktykowany i może jako taki również bezskuteczny.

W Petersburgu pewnie oczekiwano jeszcze jakiejś zmiany stanowiska ze strony koalicji, której w międzyczasie zagrożono pokojem odrębnem z państwami centralnemi, bo wedle doniesień biur tel. dopiero w dniu 28 z. m. podjęto w Petersburgu nowy krok, a mianowicie, po ogłoszeniu szeregu tajnych aktów dyplomatycznych, zwrócili się Lenin i Trockij do sześciu państw neutralnych (Danja, Hiszpanja, Holandja, Norwegja, Szwajcarja i Szwecja) aby przyjęły pośrednictwo pokojowe i ofiarowały zawieszenie broni i pokój wyłącznie tylko państwom centralnym, a nie jak dotąd wszystkim walczącym.

Jak wiadomo wspomniane państwa neutralne nie przyjęły ofiarowanego pośrednictwa, odmówiła zaś w szczególności Szwajcarja, do której zwrócono się w pierwszym rzędzie.

Wobec tego rząd petersburski uczynił już w dniu następnym, t. j. dnia 29 z. m. ostatni krok w tym kierunku, a mianowicie zwrócił się osobiście do rządów względnie głównych kwater wojennych Niemiec i Austro-Węgier, ofiarując pokój i zakończenie wojny na wschodzie bez względu na stanowisko zachodnich sojuszników Rosji.

W ciągu dnia nadeszła też telegraficzna odpowiedź obu rządów centralnych tej treści, że przyjmują propozycję petersburską, jako nadającą się do rozpoczęcia rokowań o rozejm i pokój powszechny.

Czy białe sztandary na wschodniej ścianie Europy oznaczają stan trwały? Odpowiedź na to pytanie usuwa się niestety zupełnie z pod możności oceny.

Z frontów bojowych.

Front azjatycki.

Trzeci rok już trwa ekspedycja angielska na Jerozolimę. Dotarli jednak tylko do Gazy, gdzie stali 10 miesięcy. Dopiero w październiku udało się połączonym angielsko-francuskim wojskom posunąć się naprzód. Pod naciskiem przeważających sił turcy zmuszeni byli do ciągłego prawie cofania się, tak, że już 16 listopada mogli anglicy zająć Jaffę, port handlowy Jerozolimy, i stanęli 7 — 10 kilometrów od tego świętego miasta. Ze względu na brak tyłowych połączeń dla operującej tu armji tureckiej, spodziewać się należy, jak przypuszczają niemieckie pisma, dalszego ustępowania armji tureckiej ku północy. Prawie jednocześnie doniesiono o posunięciu się anglików ku Bagdadowi, od którego są oddaleni o 120 kilometrów, również nad Tygrysem i Eufratem zostały zepchnięte tureckie pozycje.

Kompanja ta posiada nietyle strategiczne, ile polityczne znaczenie. Zwraca się z dwu stron przeciwko Syrji i ma na celu obsadzenie tej prowincji, zamieszkałej przez arabów. Chodzi tu o odcięcie Turcji od świętego miasta mahometan Mekki i utworzenie niezależnego państwa arabskiego pod opieką Anglji. Ze względu na pretensje Francji do Syrji biorą w tej wyprawie udział i wojska francuskie.

Front włoski.

Armja włoska po przełamaniu jej frontu pod Tolminem walczy jeszcze o postawienie swej linji bojowej. Zachwiana część frontu włoskiego na dzisiejszych pozycjach jednem bokiem opiera się o rzekę Piave, drugim od górnej Piavy idzie przez Piace do Asiago. Krytycy wojskowi nie uważają tej linji za ostateczną. Armje bowiem gen. Conrada i Crobatina napierają na Włochów koncentrycznie między Asiago i Piace aby dostać się na nizinę wenecką, od której dzieli je zaledwie 15 kilometrów.

Gdyby się to udało armjom sprzymierzonym i zajęły cel swych ataków, jak: Marostica, Bassano i Asolo, wówczas stanęłyby na tyłach armji włoskich, walczących nad Piave. Włochy więc nacierającym między Asiago i Piace armjom nieprzyjacielskim stawiają zacięty opór. Niebezpieczeństwo to zagrożenia tyłom armji nad Piave każe przypuszczać, według sprawozdawców niemieckich, że włosi cofnąć się będą musieli na linję Wenecji, Padwy i Vicenzy, a może nawet nad rzekę Adygę, bronioną przez twierdze Verona, Legnano, Rovigo. Gazety francuskie zapowiadają wielkie bitwy nad Piave, coby oznaczało zupełnie inne plany.

Front zachodni.

Od dłuższego czasu trzy punkty stanowią cel ataków angielsko-francuskich, to: miasta Menin, Cambrai i Laon. Ze względu, że stanowią one węzłowe punkty kolejowe, dające oparcie dla komunikacji na tyłach armjom niemieckim, posiadają duże strategiczne znaczenie. Po niedawnych francuskich atakach na Laon, francuzi stanęli wobec ostatniego pasma gór, zasłaniającego to miasto. Chcąc przyjść z pomocą włochom anglicy przed tygodniem przedsięwzięli znowu ataki na Cambrai. Aby zaskoczyć przeciwnika, uderzenie nastąpiło bez zwykłego ognia huraganowego, jako przygotowania artyleryjskiego, miało zaś miejsce między St. Quentin a rzeką Skarpą. Zaskoczenie udało się i dwie pierwsze linje przełamano, czyniąc wyłom 30 klm. szeroki a 8 klm. głęboki. Konnica zaś angielska dotarła do przedmieść Cambrai. Atak jednak angielski nie był tak potężnym, aby mógł spowodować zupełne przełamanie frontu, niemcy bowiem zdołali sprowadzić na czas rezerwy i zaryglować ze wszystkich stron, zdobytą część przez anglików. Momentu więc, który mógł sprowadzić nieobliczalne następstwa anglicy nie wykorzystali i dziś toczy się już zwykła tu walka o poszczególne pozycje.

Jak pisze gen. von Ardenne, sprawozdawca „Berliner Tageblattu" anglicy w komunikatach wymieniają liczbę 8 tysięcy jeńców, która jednak jest przesadzona. Pierwsze zaś linje niemieckie upadły, jak wyjaśnia, były bowiem słabo obsadzone, a to dlatego, że gęstsze obsadzenie linji pociąga znaczne ofiary wobec dzień i noc działającej artylerji przeciwnika. Również i rezerwy nie mogły ich zaraz zastąpić, bowiem nie podobna ich trzymać tuż poza pierwszą lub drugą linją obronną, gdyż ogień artylerji przeciwnika wymaga odpowiedniego dystansu.

Według znów oświadczeń najnowszych komunikatów niemieckich kontrataki niemieckie zniweczyły wysiłki Anglików.

Jednocześnie z atakiem angielskim na Cambrai, francuzi uderzyli na Chemin des Dames. Na całym także froncie francuskim odżywa działalność bojowa.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (BTW.). Urzędowo donoszą dnia 3 grudnia 1917 r.

Wschodni teren walk

W licznych odcinkach frontu rosyjskiego umówiono w porozumieniu między poszczególnemi dywizjami miejscowe zawieszenie działań wojennych

Z armją rosyjską w obwodzie Prypeci aż na południe do Lipy, oraz z kilkoma rosyjskiemi komendami generalnemi

zawarto zawieszenie broni.

Dalsze pertraktacje są w toku.

W obwodzie, podlegającym rozkazowi generała feldmarszałka ks. Leopolda Bawarskiego, przybyła delegacja rosyjska w celu osiągnięcia ogólnego zawieszenia broni.

Zachodni teren walk.

Grupa wojsk następcy tronu księcia Ruprechta.

Po gwałtownym ogniu huraganowym przy jasnej nocy księżycowej natarli wczoraj rano anglicy mocnemi siłami na stanowiska nasze pod i na północ od Paschendaele. Turyngijskie i heskie wojska odrzuciły nieprzyjaciela w brawurowym kontrataku i wzięły 60 jeńców, Po odparciu natarć zelżał ogień; pod wieczór dosięgnął przejściowo znacznego napięcia.

Na polu bitwy pod Cambrai działalność ogniowa była w ciągu dnia ożywioną tylko w niewielu odcinkach. Pod wieczór po silnem wzmożeniu się ognia natarł nieprzyjaciel między Inchy a Bourlon, W gwałtownych walkach zbliska odrzucono go.

Angielskie natarcie częściowe pod La Vacquerie rozchwiało się, W przeciwuderzeniu zdobyto 9 dział i 18 karabinów maszynowych,

Liczba jeńców wziętych od dnia 30 go listopada wzrosła do 6000, łup w działach do 100.

Grupa wojsk niemieckiego następcy tronu.

W Argonach z pomyślnych wycieczek sprowadzono jeńców,

Grupa wojsk ks. Albrechta.

Ożywiona działalność nieprzyjaciela w dolinie Thann i w Sundgau trwa w dalszym ciągu.

*

W ostatnich trzech dniach przeciwnicy utracili w walce napowietrznej, oraz od ognia z ziemi 27 samolotów i 2 balony na uwięzi Porucznik Müller odniósł 35-te porucznik von Büllow 27 i 28, porucznik Bongarte 25 i 26 zwycięstwo napowietrzne.

Front macedoński.

Żadnych większych operacji bojowych.

Włoski teren walk.

Nic nowego.

Pierwszy generał-kwatermistrz
Ludendorff.

Zawieszenie broni.

Wszczęcie urzędowych rokowań.

BERLIN, 3 grudnia. (WAT.). Urzędowy komunikat Biura Wolffa: Dnia 28 listopada komisarz ludowy do spraw marynarki i dowódca najwyższy armji rosyjskiej, Krylenko, polecił parlamentarzom zapytać, czy niemiecki dowódca naczelny gotów jest do natychmiastowych rokowań o zawieszenie broni.

Jeszcze tego samego dnia naczelny dowódca armji na wschodzi, ks. Leopold Bawarski — odpowiedział, że jest gotów i ma upoważnienie do rokowania z rosyjskiem najwyższem kierownictwem wojskowem w sprawie zawieszenia broni. Poczem umówiono się z parlamentarzami co do miejsca i dnia w którym zaopatrzona w pełnomocnictwo komisja rosyjska ma się spotkać z z odpowiednią komisją drugiej strony. Komisja rosyjska stawiła się d. 2 grud. o godz. 4 min. 30 popołudniu w umówionem miejscu, aby stamtąd udać się niezwłocznie na miejsce, upatrzone do rokowań. Miała się tam zjawić dnia 3 grudnia w południe.

Za pokojem.

WIEDEŃ. Wychodząca w Grazu „Tagepost" donosi: Na froncie wschodnim ustały niemal zupełnie czynności bojowe, Liczba uwolnionych z rozkazu rządu rosyjskiego rezerwistów wynosi 700 000.

BAZYLEA. Rosyjski korespondent berneńskiego „Bundu" donosi: Wszystkie armie rosyjskie, stojące na długości 1,600 kilometrów w liczbie 12, oświadczyły się za formułą „pokój bez aneksji i odszkodowań".

Podobnie uczyniła armja kaukaska.

Jak donosi „Russkoje Słowo" 90 proc. żołnierzy wybrało do konstytuanty socjalistów.

Krylenko.

AMSTERDAM, (B T W). „Times" donosi z Petersburga: Krylenko rozkazał armjom zaprzestać walki. Jednocześnie polecił wojskom nie opuszczać frontu, lecz czekać na wyniki rokowań.

Wyjazd ambasadorów.

BERLIN — Ze Sztokholmu donoszą do „Berliner Tageblatta: Ambasadorowie mocarstw sprzymierzonych nie zerwali zupełnie stosunków z Rosją, mają tylko, na znak protestu, wyjechać do Sztokholmu, pozostawiając sprawy ambasad petersburskich pod opieką swych urzędników. Pomimo kilkakrotnych usiłowań, Trockiemu nie powiodło się nawiązać stosunków z temi ambasadami.

Ten sam korespondant donosi, że dotychczas nie powiodło się wpaść na trop Kierenskiego. Jak przypuszczają były prezes ministrów zbiegł w przebraniu do Finlandji i tam się ukrywa.

Co myślą o pokoju w Niemczech?

BERLIN. „Lokalanzeiger" stwierdza, że w Niemczech uważa się za rzecz zupełnie pewną, że zarówno mocarstwa zachodnie, jak i Włochy, odrzucą rosyjską propozycję pokojową.

„Czy ogromna radość, pisze wspomniany organ — z jaką Sejm Rzeszy wiadomość o rosyjskiej propozycji powitał była usprawiedliwioną i czy po niej nie nastąpi gorzkie rozczarowanie, zależeć będzie od dwóch przesłanek: 1) czy maksymaliści trzymają już istotnie silnie władzę w rękach; 2) czy ich pragnienie pokoju jest silniejsze niż wcale niedwuznaczna groźba koalicji wygłodzenia Rosji i inwazji Japonji.

Rosja a koalicja

ROTTERDAM (BTW.). Z Petersburga donoszą: Trocki wydał rozporządzenie, mocą którego anglikom, zamieszkałym w Rosji, nie wolno wyjechać poza granice państwa rosyjskiego, dopóki nie będzie uregulowana sprawa osób, internowanych w Anglji z powodu ich przekonań politycznych. Mowa tu jest o socjalistach rosyjskich, których w Anglji w ostatnich czasach masowo aresztowano. Rząd rosyjski żąda ich uwolnienia.

AMSTERDAM (BTW.). Biuro Reutera donosi z Petersburga: Zastrzegając się co do decydujących wskazówek rządu angielskiego, które dotychczas jeszcze nie nadeszły, Buchanan opublikował następującą odezwę: Nota Trockiego, zawierająca propozycję zawieszenia broni, doręczona została ambasadzie w 19 godzin po wydaniu przez naczelnego dowódcę armji rozkazu w sprawie natychmiastowego wdrożenia rokowań. Sprzymierzeńcy zatem stanęli wobec faktu spełnionego, niepytani uprzednio o radę, Jest rzeczą niemożliwą dla ambasadora, aby odpowiedział na notę, skierowaną przez rząd, którego nie uznaje jego naród własny. Pogłoska, jakoby Buchanan opuścił Petersburg, lub zamierzał to uczynić, narazie jest niezgodna z prawdą.

AMSTERDAM (BTW). Biuro Reutera donosi z Petersburga: Upełnomocniony delegat Stanów Zjednoczonych w kwaterze głównej rosyjskiego sztabu generalnego wręczył Duchoninowi energiczny protest swojego rządu przeciwko zawarciu przez Rosję oddzielnego zawieszenia broni. Takiż pełnomocnik Francji zakomunikował Duchoninowi, że Francja nie uznaje władzy komisarzy ludowych i ufa, iż naczelna komenda armji rosyjskiej odrzuci wszelkie rokowania zbrodnicze.

BERN (BTW.). Paryski „Matin" donosi z Nowego Jorku, że rząd Stanów Zjednoczonych nie da odpowiedzi na notę Trockiego, lecz tylko potwierdzi jej odbiór.

BERN (B T W.) Cała prasa francuska oświadcza w ostatnich dniach, że wobec wydarzeń rosyjskich należy ułożyć zupełnie nowy plan przeprowadzenia wojny.

GENEWA, (BTW). „Journal de Genévé" donosi, że pierwsze kroki represyjne Anglji w stosunku do Rosji już się rozpoczęły. Mianowicie rząd londyński wydał polecenie zasekwestrowania wszystkich okrętów rosyjskich, przebywających na pełnem morzu lub w portach angielskich.

Ameryka żąda wojny z Rosją.

ROTTERDAM. Prywatne depesze z Nowego Jorku potwierdzają, że wzburzenie oficjalnych sfer amerykańskich przeciw Rosji przybiera coraz większe rozmiary. Daje to się zauważyć w podnieconym i wyzywającym tonie oficjalnej prasy waszyngtońskiej. Dzienniki uważają rosyjską propozycję pokojową za akt nieprzyjazny rządu rosyjskiego wobec koalicji, na który koalicja nie może inaczej odpowiedzieć, jak tylko oficjalnem wypowiedzeniem wojny Rosji. Również w sferach dyplomatycznych panuje zapatrywanie, że lepiej będzie traktować Rosję jako jawnego nieprzyjaciela, niż bezbronnie znosić jej zdradzieckie działania nieprzyjacielskie.

Konferencja koalicji.

AMSTERDAM, (B T W) Biuro Reutera donosi z Paryża.

Konferencja przedstawicieli sprzymierzeńców prowadzi w dalszym ciągu swe prace.

Wbrew przewidywaniom, posiedzenia przeciągną się przez cały tydzień bieżący.

Obrady nad Rosją.

BERN. 3-go grudnia, (BTW.) Prasa francuska omawia wyczerpująco konferencję paryską. Obrady konferencji — jak donoszą dzienniki paryskie — rozciągnęły się również na Rosję. Dzienniki ostrzegają przed zerwaniem stosunków z narodem rosyjskim, który został tylko uwiedziony przez bolszewików. „Radical" zapytuje, co państwa zachodnie zamierzają uczynić w celu zabezpieczenia 40 miljardów, pożyczonych Rosji, oraz procentów od tych miljardów. **„Oeuvre" żąda wystąpienia przeciwko Rosji z pomocą wszelkich środków natury militarnej, dyplomatycznej i gospodarczej.**

Żądania Japonji.

BERN, Pisma szwajcarskie donoszą z Waszyngtonu: Przybyła tu nowa misja japońska, złożona z pięciu członków parlamentu tokijskiego, reprezentujących pięć najsilniejszych frakcji.

Prezes tej misji, poseł liberalny Kotaro udzielił przedstawicielom prasy amerykańskiej wyjaśnień, które rzucają niezmiernie charakterystyczne światło na istotny stosunek Japonji i Ameryki, a zarazem i do całej koalicji. Poseł Kotaro powiedział:

„Przybyliśmy tutaj, by przekonać się jakie jest właściwie zdanie amerykańskiej opinji publicznej o Japonji.

Innemi słowami, chcemy dowiedzieć się jasno i wyraźnie, czy cele wojenne Stanów Zjednoczonych, w związku z którymi fortyfikują one wyspy na oceanie Spokojnym, skierowane są przeciwko Japonji, czy też nie.

Ameryka a Rumunja.

AMSTERDAM. Biuro Reutera donosi z Waszyngtonu: Prezydent Wilson wystosował do króla rumuńskiego depeszę następującą: Naród Stanów Zjednoczonych z gorącem uczuciem sympatji i podziwu śledził, z jaką odwagą król i naród rumuński walczą dla obrony swej samodzielności i wolności narodowej przed panowaniem militaryzmu niemieckiego. Rząd Stanów Zjednoczonych zdecydowany jest nadal wspomagać Rumunję w jej walce. Zarazem pragnąłby zapewnić Waszą Królewską Mość, że po wojnie Stany Zjednoczone będą pomagać Rumunji tak dalece, jak to tylko będzie możliwem, i że podczas ostatecznych rokowań pokojowych skierują wszystkie swe usiłowania w celu zapewnienia Rumunji samodzielności jako wolnemu i niezależnemu narodowi.

Prezydjum Koła polskiego u cesarza Karola.

KRAKÓW, 2 grudnia. „Nowa Reforma" donosi, że dnia 15 grudnia cesarz przyjmie na audjencji prezydjum Koła polskiego.

Audjencji tej przypisują w kołach politycznych wielkie znaczenie.

Pierwotnie celem audjencji było przedstawić cesarzowi sprawę Legjonów. Wobec ważnych wypadków ostatnich dni jednak audjencja przybrać ma charakter ogólny.

Jak się zawiera zawieszenie broni?

Wstrzymanie działań wojennych jak obecnie na tysiąckilometrowych frontach nie należy bynajmniej do rzeczy łatwych. Sprawą tą zajmowała się druga konferencja pokojowa w Hadze w 1907 r., która określiła postępowanie i skutki prawne zawieszenia broni.

Ustawa mówi: Zawieszenie broni przerywa kroki wojenne na mocy wzajemnego porozumienia stron walczących. Jeżeli określony termin nie został umówiony to strony walczące mogą każdej chwili znów podjąć kroki wojenne, ale tylko z zastrzeżeniem, że nieprzyjaciel zgodnie z warunkami zawieszenia broni, będzie o tem w porę zawiadomiony.

Zawieszenie broni, mówi dalej, może być ogólne lub lokalne ograniczone. Pierwsze przerywa działania wojenne państw prowadzących wojnę, drugie dotyczy tylko określonych części wojsk walczących i określonego obszaru.

Trudność leży więc w odgraniczeniu tego obszaru i jego zabezpieczeniu. Mieszana komisja wojskowa zakreśla między obydwoma państwami linję demarkacyjną lub strefę neutralną, a ponadto strony walczące wymieniają pomiędzy sobą organy, czuwające nad tem, aby w granicach umówionego obszaru poza frontem nie odbywały się przesunięcia wojsk, mające zagrażać niespodziewającemu się niczego nieprzyjacielowi.

Jednocześnie umową wzajemną objęta być musi dopuszczalność ruchu osób cywilnych i wzajemny kontakt wojsk. Cały obszar, objęty zawieszeniem broni, wstępuje w pewnej mierze pod działanie wspólnego prawa i wspólnej policji.

Wreszcie wszelkie naruszenie umówionych warunków daje jednej ze stron prawo wypowiedzenia umowy, a nawet natychmiastowego rozpoczęcia kroków nieprzyjacielskich.

Za zerwanie umowy jedyną karę stanowić oczywiście może dalsze prowadzenie działań wojennych.

Poszukiwanie człowieka.

Korespondent „New York Times", który powrócił niedawno z Rosji do Londynu opowiada swe wrażenia z ostatnich dni w słowach następujących:

Podczas całej mej podróży z Kaukazu po przez Moskwę i Piotrogród, nie słyszałem ani jednego sympatycznego słowa odnośnie do Kiereńskiego. Podróżni-inteligenci byli do najwyższego stopnia oburzeni tolerancją jego względem bolszewików. Żołnierze ze swej strony dogadywali również, że Kiereński nie potrafił zaprowadzić karności w armji.

Nie mogłem też wyczuć ani odrobiny współczucia dla rządu Kiereńskiego — przeciwnie; powszechnie utrzymywano, że spotkał go taki los, na jaki był sobie zasłużył. Wszędzie słychać wzdychania do nowego rządu, któryby potrafił zaprowadzić ład i porządek. Cała Rosja, zda się, poszukuje odpowiedniego człowieka, któryby mógł ją uratować od zagłady, ale człowieka takiego znaleźć dzisiaj w Rosji nie podobna.

Z dnia na dzień.

* **Ze stronnictw „pasywistycznych".** Nazajutrz po konferencji p. J. Kucharzewskiego z Międzypartyjnem Kołem Politycznem, stronnictwo polityki realnej i polska partja postępowa odbyły walne posiedzenia członków, na których jednomyślnie zapadły uchwały, potwierdzające silnie dotychczasowe ich stanowisko polityczne, wspólne z wszystkiemi innemi stronnictwami, wchodzącemi w skład Koła Międzypartyjnego.

* **Pomoc dla legjonistów w Szczypiornie.** Przewodniczący Komisji Przejściowej T. R. S. na przedstawienie Dyrektora Departamentu Spraw Politycznych asygnował sumę 5000 mk. na pomoc żywnościową dla obozu internowanych legjonistów w Szczypiornej,

* **Urzędy budowlane powiatowe i miejskie.** W tych dniach został złożony Radzie Regencyjnej na ręce ks. prałata Chełmickiego memorjał Koła Architektów w Warszawie, dotyczący spraw organizacji polskich urzędów budowlanych na prowincji. Memorjał ten podpisali również przedstawiciele Wydziału Budowlanego Rady Głównej Opiekuńczej i Wydziału Budowlanego Głównego Komitetu Ratunkowego w Lublinie. Do memorjału dołączony jest projekt organizacji urzędów budowlanych samorządowych, opracowany przez Koło Architektów przy współudziale Wydziału Budowlanego R. G. O. Według tego projektu, urzędy budowlane powiatowe mają być organizowane przy sejmikach powiatowych i obejmować sprawy techniczno-budowlane całego powiatu za wyłączeniem tych miast, które posiadać będą własne urzędy, budowlane miejskie. Rzeczoznawca budowlany (budowniczy lub technik) miejski i powiatowy stosować się będzie do instrukcji Głównego Urzędu Budowlanego, którego zadaniem ma być ogólny dozór techniczno-budowlany w kraju, ustalenie sprawy przepisów budowlanych oraz zatwierdzanie planów regulacyjnych miast i projektów budowli o charakterze publicznym.

* **Żargon w uniwersytecie.** W tych dniach—według informacji żargonówek — Sekcja uniwersytecka żydowskiej „Strzechy akademickiej" urządziła przedstawienie teatralne amatorskie w żargonie.

Z Sosnowca

Dnia 4|XII

— **Dzisiejsza uroczystość.** Dziś prawie we wszystkich kościołach Zagłębia odprawione zostały nabożeństwa dla górników, z powodu, przypadającej uroczystości ich patronki św. Barbary. Parafja zaś Niwecka obchodzi dzisiaj dla tegoż powodu święto. Uroczystość ta gromadzi corocznie liczne rzesze górnicze w kościele, ku czci św. Barbary.

— **„Głos św. Franciszka Serafickiego".** Pod powyższym tytułem zaczęło wychodzić we Włocławku pismo miesięczne, jako organ III-i Zakonu, czcicieli św. Antoniego Padewskiego i ustawicznej Drogi Krzyżowej. Miesięcznik, którego redaktorem jest O. Felika Dwornicki, Zakonu Braci Mniejszych posiada treść interesującą i urozmaiconą. Zeszyt I za październik zawiera co następuje: Słowo wstępne, List pasterski J. E. Biskupa Zdzitowieckiego w sprawie III Zakonu, Pobudka Seraficka, Objaśnienie reguły trzeciej, Patron miesięczny, Modlitwa do św. Franciszka z Asyżu, Pokłosie Serafickie, kalendarz kościelny i t. d. Zeszyt II zawiera artykuły: Rozszerzanie pism katolickich, Ojciec św. a prasa, Z życia Piusa IX, Patronka miesięczna, Pieśń na listopad, Echo św. Antoniego z Padwy, kronika etc. Przedpłata roczna z przesyłką wynosi 3 marki. Zeszyt pojedyńczy 20 fen. Adres: OO. Reformaci we Włocławku. Pożyteczne to pismo winno się znajdować w każdym domu katolickim.

— **Zebranie.** W dniu 6 b. m. o godzinie 7 wieczorem w gościnnie użyczonej Sali przez Zarząd Stowarzyszenia Robotników Chrześcijańskich przy ulicy Kościelnej, odbędzie się zebranie informacyjno sprawodawcze członków T-wa „Harcerstwo polskie", oraz wszystkich rodziców i opiekunów młodzieży harcerskiej, jak również osób interesujących się ruchem skautowym. Na zebranie to zaprasza patronat miejscowy, nadmieniając, że osobne zaproszenia rozsyłane nie będą.

— **Z koncertu na „Saturnie".** Wieczór listopadowy na rzecz internowanych legjonistów dnia 2 b. m. na Saturnie był dla słuchaczy prawdziwą artystyczną ucztą: prof Mazurkiewicz czarował swą grą, p. Dąbrowski zachwycał śpiewem, prof. Rygier barwnie i jędrnie odtworzył dzieje nocy listopadowej, a młody deklamator p. Pieczyński „Redutą Ordona" i „Bitwą Ostrołęcką" wzruszał zebranych. Klub robotniczy na Saturnie zasłużyl na podziękę za dostarczenie miejscowej publiczności chwil prawdziwie kulturalnej rozrywki, połączonej z szlachetnym celem.

— **Wakacje i święta w szkołach średnich.** Departament wyznań religijnych i oświecenia publicznego zawiadamia o następującem rozporządzeniu dyrektora departamentu w sprawie wakacji i świąt w szkołach średnich.

„Wolne od wszelkich zajęć w szkołach średnich do końca roku szkolnego 1917/18 są oprócz niedziel dni następujące: Dzień 8 grudnia (N. M. P.) Wakacje świąteczne Bożego Narodzenia od południa dn. 21 grudnia r. b., do dn, 7 stycznia 1918 r. włącznie (początek lekcji 8 stycznia od rana). Dzień 2 lutego (N. M. P.). Dni: 11, 12 i 13 lutego (Ostatki i Popielec). Wakacje świąteczne Wielkanocne od południa dn. 23 marca do 7 kwietnia włącznie (początek lekcji 8 kwietnia od rana). Dzień 3 maja (święto narodowe), 8 maja (św. Stanisława), 9 maja (Wniebowstąpienie), 20 maja (Zielone świątki) i 30 maja (Boże Ciało).

Koniec bieżącego roku szkolnego będzie ustalony dla szkół średnich przez osobne rozporządzenie, w każdym razie zajęcia w szkołach średnich, oprócz egzaminów dojrzałości, powinny się skończyć przed dniem 15 czerwca 1918 r.

— **Karty na sól.** Do kart chlebowych na okres bieżący zostały dołączone kupony na sól, uprawniające każdą osobę do nabycia 24 łutów soli na okres dwutygodniowy. Należy wyjaśnić, iż data na kuponach została mylnie wydrukowana, gdyż karty ważne są od 1 do 15 b. m. a nie do 5, jak zaznaczono w tekście polskim.

— **Karty węglowe.** Karty węglowe na okres zimowy na miesiące: grudzień, styczeń, luty, marzec i kwiecień będą wydawane ludności m. Sosnowca przez obie komisje żywnościowe w dn. 5 i 6 grudnia, za okazaniem karty węglowej za listopad.

— **Kryzys spekulacyjny.** Wobec pogłosek o bliskiem zawarciu pokoju które ostatniemi czasy coraz częściej pojawiają się w prasie stołecznej i zagranicznej, „czarna giełda" poczyna zdradzać oznaki wielkiego zaniepokojenia. W najbliższych dniach spodziewany jest spadek cen na produkty, objęte handlem paskarskim, jak: kawa, herbata, kakao, korzenie i t. p. Znacznego spadku cen spodziewać się również należy w branży skórzanej, bowiem według zapewnień rzeczoznawców w potajemnych składach paskarzy znajdują się bardzo znaczne zapasy obuwia. Natomiast co do towarów włóknistych obniżka cen jest mniej prawdopodobna, gdyż kupcy tej branży otrzymali podobno wiadomości, że i w Rosji towarów tych brak i są one bardzo drogie.

Teatr krakowski w Sosnowcu.

Od wczoraj poczęto już zamawiać bilety na piątkowe przedstawienie „Carewicza" w Sosnowcu. Zainteresowanie tą gościną teatru krakowskiego w naszem mieście i okolicy jest ogromne.

W zespole „Carewicza" biorą udział najwybitniejsze siły sceny grodu podwawelskiego, a mianowicie: pp.: Sosnowski, Z. Noskowski, Węgierko i dobrze znana Sosnowcowi p. Marja Majdrowiczówna. „Carewicz" będzie dwukrotnie grany: w piątek dnia 7 wieczorem i nazajutrz w sobotę na popołudniowem przedstawieniu o godz 3-ej popoł. Wieczorem tego samego dnia, artyści krakowscy odtworzą „Carewicza" w Dąbrowie, a nocnym pociągiem powrócą do Krakowa, gdzie ta głośna nowość nieschodząca z afisza zapowiedziana jest na niedzielę.

Z Będzina.

+ **Z Rady rzemieślniczej.** W sprawie przedstawicielstwa rzemieślników w sądach polskich Rada rzemieślnicza wystosowała do Sejmiku powiatu będzińskiego podanie następującej treści: „Załączając przy niniejszem wyciąg z memorjału, przesłanego przez Radę rzemieślniczą do Departamentu Sprawiedliwości i odpowiedź Departamentu na ten memorjał, Rada Rzemieślnicza ma zaszczyt zwrócić się do Sejmiku z poniższą prośbą: Rzemieślnictwo w Zagłębiu stanowi jeden z najpoważniejszych czynników życia ekonomicznego, tymczasem w Sądach polskich, nie ma ono żadnego przedstawiciela w charakterze ławnika, dla tego też uprzejmie prosimy, w myśl artykułu 24 przepisów tymczasowych o urządzeniu Sądownictwa w Królestwie Polskiem, o sformowanie dodatkowej listy kandydatow na ławników z pośród rzemieślnictwa i przedstawienie takiej listy prezesowi Sądów polskich. Nadmieniamy, że Rada Rzemieślnicza czuje się powołaną do przedstawienia swoich kandydatów Sejmikowi na każde żądanie do zakwalifikowania takowych na ławników. Podpisy: prezes J. Kruszyński, wiceprezes St. Szperling, sekretarz Rogulski.

+ **Zebranie Tow. Wzajemnego Kredytu.** W dn. 6 grudnia o godz. 3 po południu na Górze Zamkowej w sali ochrony, w myśl § 33 ustawy, odbędzie się ogólne zebranie członków Będzińskiego Towarzystwa Wzajemnego Kredytu. W razie nieprzybycia przewidzianej ustawą liczby członków, zebranie odbędzie się w dn. 20 grudnia. Przedmiotem narad i uchwał będą: 1) Wybór przewodniczącego, 2) przedstawienie sprawozdania Zarządu za lata 1914, 15 i 16 wraz z protokułem komisji rewizyjnej, 3) przedstawienie sprawozdania Rady z jej wnioskami o podziale zysków, za r. 1914 oraz zatwierdzenie bilansów za 1914 15 i 16 rok, i budżetu wydatków na 1917 i 1918 r, 4) Wnioski, 5) wybór 9 członków Rady, 3 ch Zarządu i 3 ch członków Komisji rewizyjnej oraz 3 zastępców.

+ **Aprowizacja.** Nie tęgo zapowiada się m. grudzień pod względem aprowizacyjnym, gdyż komitety nie rozpoczęły jeszcze sprzedaży cukru i kaszy kontyngensowej. Z powodu braku mąki rozdane w ub. niedzielę karty chlebowe nie mogły być zużyte, gdyż w piekarniach nie było chleba. Na nowych kartach żywnościowych znajdują się również kupony na sól, uprawniające do nabycia 3 ćwierci funta soli na okres dwutygodniowy.

+ **W obce ręce.** Wyzbywanie się nieruchomości w Będzinie jest na porządku dziennym i wkrótce dojdzie do tego, iż w mieście ani jeden dom nie pozostanie własnością chrześcijanina. Żydzi porobiwszy podczas wojny interesy kapitały swe, zdobyte na paskarstwie obracają na skupowanie domów Przed kilku dniami dokonaną została tranzakcja sprzedaży dużej posesji przy ul Kołłątaja Nr. 9, którą b. właścicielka p. Piechowicz sprzedała p. Hajde.

Wojkowice-Komorne.

Przedpłatę na „Kurjer Zagłębia" oraz ogłoszenia przyjmuje p. Wiktor Kowalik, Czytelnia.

Z Dąbrowy.

+ **Posiedzenie Rady mieskiej.** W dniu 5 b. m o godz. 4 po poł. w sali Resursy odbędzie się dalszy ciąg posiedzenia Rady miejskiej z następującym porządkiem dziennym: 1) Sprawa 6 proc. podatku od nieruchomości. 2) Sprawa pokrycia cześci wydatków złączonych z Obchodem Kościuszkowskim w Dąbrowie. 3) Sprawa utworzenia miejscowej Rady Zdrowia w celu zwalczania szerzącej się nadmiernie gruźlicy. 4) Sprawa zmniejszenia subsydjum c. i k. władz okupacyjnych na potrzeby szkolnictwa. 5) Sprawa dodatków drożyźnianych dla nauczycieli szkół mieskich. 6) Sprawa domu izolacyjnego dla chorych na tyfus. 7)

Sprawa uchwalenia pozycji dodatkowych w budżecie miejskim na r. 1917: a) pensje prezydjum i ławników do dn. 1 stycznia 1918 r. b) ze względu na spadek kursu rubla unormowanie ewent. zaokrąglenie pensji pracownikom Magistratu oraz wyższym szarżom policji. c) budżet szkolny na rok 1917|18 d) wyasygnowanie funduszu dodatkowego na wynagrodzenie dla naczelnika Wydziału statystyczno-prawnego. 8) Sprawa uchwalenia 5000 koron n budowę i inwentarz posterunku dezynfekcyjnego i kąpieli miejskich. 9) Sprawa uchwalenia 5000 koron na najniezbędniejsze urządzenia asenizacyjne na nowem targowisku miejskiem. 10) Wybór komisji budżetowej celem zaprojektowania i opracowania budżetu miejskiego na rok 1918 11) Uchwalenie taksy szpitalnej. 12) Sprawa czynszu za wynajem lokalu pod szkołę miejską od p. Józefa Kasprzyka. 13) Sprawa wydzierżawienia domów dla szpitala izolacyjnego za 2700 koron i przytułku dla starców za 864 koron rocznie. 14) Sprawa budowy 10 ciu straganów krytych podwójnych na nowym placu Targowym. 15) Sprawa dodatków drożźnianych dla pracowników Magistratu. 16) Sprawa udzielonej pożyczki w sumie 1000 koron dla Sądów Pokoju I i III. 17) Sprawa zamianowania naczelnika Wydziału technicznego. 18) Wnioski zgłoszone; a) w kwestji zorganizowania straży gniowej, b) w sprawie dotyczącej zabezpieczenia bytu pracowników Magistratu m. Dąbrowy.

Redaktor odpowiedzialny JÓZEF OSKOLSKI. Wydawca ANTONI MAZURKIEWICZ. Drukarnia „KURJERA ZAGŁĘBIA" ul. Dęblińska Nr. 7.

Za pozwoleniem Cenzury Niemieckiej.